No. 1467 **Zaterdag 10 Februari 1912.** **29ste Jaargang.**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

VOOR ONZE EER EN GOEDEN NAAM.

Niet dan met den grootsten weerzin meenen wij thans op iets te moeten wijzen, wat aan onze haven een zeer treurige vermaardheid heeft gegeven; wij bedoelen de onzedelijke dansen in de minder fatsoenlijke buurten onzer stad.

Avond aan avond kan men dat barbaarsch getingeltangel van *orgel en ijzer* hooren om en nabij onze haven, des Zaterdags, en bij gelegenheid van nationale of christelijke feestdagen, ook in de andere wijken der stad.

Dat het overal, waar dit MUZIEK gegeven wordt, ook onfatsoenlijk toegaat, willen wij geenszins beweren, maar toch vinden wij het strijdig met de goede zeden van een beschaafde maatschappij, dat de eerzame, rustige burgers, die niet spoedig zullen klagen bij de Overheid, zoo herhaaldelijk in hun nachtrust mogen worden gestoord terwille van enkelen, die misbruik maken van hun burgerlijke vrijheid en hun buren voortdurend tot last zijn.

In het voorbijgaan wilden wij met een enkel woord op dit euvel wijzen. Het is iets, wat den vreemdeling opvalt, hem minder aangenaam stemt en hem nu juist geen hoogen dunk geeft van onze maatschappij, waar oogenschijnlijk de minder goede elementen meer vrijheid en bescherming genieten dan de goede.

Eenige beperking in deze ontspanning ware ten zeerste gewenscht in het algemeen belang, vooral nu wij zien, dat deze orgels ook hun weg weten te vinden in de buitendistricten, waar bij minder contrôle de meerdere vrijheid herhaaldelijk tot losbandigheid overslaat.

Een ieder, die ietwat met het stadsleven bekend is, weet echter, dat er sommige gelegenheden zijn, waar het altijd onfatsoenlijk toegaat, en waar muziek en dans al heel spoedig ontaarden in echte bachanaliën en orgiën. En juist deze gelegenheden vindt men zeer dicht bij de haven. Het zijn echte broeinesten van bederf en besmetting, die een smaad werpen op onze eer en goeden naam.

Zou daar nu niets tegen te doen zijn?

Moet dat kwaad nu maar voortkankeren jaar in jaar uit!

Wij weten zeer goed, dat de Politie in deze zeer actief is, doet wat zij doen kan, en zeer zeker naar de noodige middelen zal zoeken om nog dieper in te kunnen grijpen.

Aan onze wakkere Politie, die juist bij het bestrijden van dit kwaad, zeer veel onaangenaams ondervindt, en lastige tegenwerking ontmoet van den kant van het Publiek, ons eere-saluut!

Wij hopen, dat de Politie den moed niet zal verliezen en door zal zetten met al de energie waarover zij beschikt. Maar niet voor haar schreven wij op de allereerste plaats. Ons doel bij de openbaarmaking dezer artikelen heeft juist ten doel het Publiek op te wekken tot meerdere medewerking om het verzet der kwaadwilligen te breken.

Eerst en vooral moet de Publieke Opinie veranderen. Men moet leeren inzien, dat wat de goedgezinden reeds jarenlang dulden, niet langer geduld kan en mag worden in eene maatschappij, welke aanspraak wil maken op eer en fatsoen. Men moet begrijpen, dat de verbetering van onze haven, en de wederopleving van handel en scheepvaart niet alleen afhangt van de verbreeding en uitdieping van onzen havenmond door het Gouvernement.

Ook het Publiek moet medewerken, medewerken om de eer en goeden naam onzer haven hoog te houden. De vreemdeling moet zich hier thuis gevoelen, niet door ruw lawaai gestoord worden in zijn nachtrust, niet blootgesteld zijn aan minder beschaafde omgeving op straat, zoodat hij zijn vrouw en dochters liefst zooveel mogelijk aan boord of in het hotel achterlaten moet.

Wat kan het nette Publiek nu doen om de onfatsoenlijke dansen te verminderen, zoo mogelijk, geheel te doen ophouden?

Daartoe is allereerst noodig, dat het fatsoenlijk Publiek bij iedere gelegenheid, als het te pas komt, zeer sterk deze dansen afkeure, en duidelijk doe uitkomen, dat dergelijke dansen beschouwd moeten worden als te GEMEEN, men vergeve ons deze uitdrukking, voor eene beschaafde maatschappij.

Het zal meermalen voorkomen, dat vreemdelingen, nieuwsgierig geworden door wat bij traditie over deze dansen verteld wordt, den een of ander naar deze dansen ondervraagt en uit gebrek aan delicaat gevoel zelfs zoover durft gaan, te verzoeken hem in de gelegenheid te stellen deze dansen te zien. Het is nu eenmaal een treurig feit, dat op de schepen, oorlogsbodems en koopvaardijers, over deze beruchte dansen gesproken wordt, als over eene bezienswaardigheid van Curaçao. Zoover is het, helaas! met ons gekomen.

Laten wij toch zooveel zelfrespect hebben, dat wij onmiddelijk elke navraag omtrent deze onzedelijke dansen onverbiddelijk terugwijzen, geen woord verspillen over dit onderwerp, maar duidelijk en klaar zeggen, dat wij van dergelijke barbaarsche onbeschaafdheden niets willen weten, dat zij ons voortdurend een ergernis en hinder zijn, en wij het ver beneden ons achten een vreemdeling naar deze sinistere krochten van ontucht en onzedelijkheid heen te voeren.

Zoolang het lage plebs, dat zich aan dergelijk vergrijp tegen de zeden schuldig maakt, ziet, dat de hoogerstaande bevolking met belangstelling deze samenkomsten opzoekt, en er pleizier in heeft, zal het nooit of nimmer kunnen begrijpen, hoe menschonteerend deze handelingen zijn, en zullen die dansen nimmer ophouden, wat de Politie er ook tegen moge doen.

En wat is het gevolg, als wij meenen uit vriendschap, of beleefdheid verplicht te zijn den vreemdeling te antwoorden en verder ook te begeleiden?

Het onmiddelijk gevolg zal wezen de verlaging van eigen eer en naam.

In boeken en reisbeschrijvingen kunnen wij dan later weer lezen, gelijk herhaaldelijk geschiedde, hoe diep die vreemdeling deze walgelijke tooneelen veracht, en ze brandmerkt als barbaarsch, onbeschaafd, hoogst onzedelijk.

Dan heet het: zoo gaat het toe op Curaçao!

En in de Publieke Opinie heeft onze haven weer veel verloren van haar eer en goeden naam.

Men stelle dus eerst voor zich zelf onomstootelijk vast, dat deze onzedelijke dansen een uiting zijn van diepgezonken, verdierlijkte onbeschaafdheid en gedrage zich in alles volgens deze redelijke overtuiging. Men spreke er nimmer over dan met de grootste verachting, en trachte een ieder ervan terug te houden om aan zijn verkeerde en onbeschaamde nieuwsgierigheid te voldoen door er naar te gaan kijken. Heeft men gezag over minderen, dan waarschuwe men hen, zoodra men vermoeden kan, dat zij dergelijke walgelijke tooneelen willen bijwonen. Dat een ieder wete, dat onzedelijke dansen op Curaçao door het Publiek worden verafschuwd, en dat wij niets liever zouden zien, dan dat ze zoo spoedig mogelijk voor goed worden uitgeroeid.

Zij moeten worden prijsgegeven aan de PUBLIEKE VERACHTING.

Wordt vervolgd.

HAVENVERBETERING

IN DE

EERSTE KAMER.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

over de ontwerpen van wet tot verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1911.

Verhooging van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (74 Tweede Kamer.)

Bij het afdeelingsonderzoek van deze wetsontwerpen wezen eenige leden de Regeering met nadruk op de wenschelijkheid te zorgen voor een goede haven op Curaçao, vóórdat het Panamakanaal zal zijn geopend. Zij waren van oordeel, dat niet behoorde gewacht te worden op de adviezen der Commissie voor de Handelspolitiek, daar zij de vrees koesterden dat, wanneer eerst dan de beslissing nopens de havenwerken genomen werd, het wellicht te laat zou zijn. Naar hunne meening toch zal reeds in de eerste maanden na de opening van het Panamakanaal beslist worden, of de scheepvaart op Zuid-Amerika van de haven te Curaçao gebruik zal maken of niet. Vooral met het oog op de bij het Panamakanaal veelvuldig voorkomende stormen zullen de schepen in de haven van Curaçao binnenvallen. Vinden zij daar een uitstekenden toestand, dan zal dit hen opwekken om in die haven terug te keeren.

Van andere zijde werd gevraagd of het niet voldoende zal zijn om te beginnen met het maken van een vluchthaven, die later, als het noodig mocht blijken, uitgebreid zou kunnen worden tot een gewone haven.

Gaarne zouden ook eenige leden vernemen of het advies van deskundigen nopens het plan tot verbetering van de Sint Annabaai rekening heeft gehouden met de aanschaffing van een zandzuiger, blijkens de Memorie van Toelichting noodig om dat plan te verwezenlijken. Daar blijkens die Memorie van Toelichting de kosten voornamelijk op rekening komen van de post „het verbrijzelen van rots onder water met springgelatine" en de op te ruimen specie uit losse steenstukken, vermengd met eenig zand zal bestaan, scheen een zandzuiger niet het aangewezen werktuig om bij de havenverbetering, die men op het oog heeft, goede diensten te doen, terwijl de hoeveelheden zand, die jaarlijks moet worden opgeruimd, zoo onbeteekenend zijn, dat evenmin voor het onderhouden van de diepte de aanschaffing van een zandzuiger verantwoord scheen.

Ook werd de opmerking gemaakt, dat aanschaffing van een zandzuiger, in de Memorie van Toelichting op f 60 000 en in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer op f 72000 begroot, de kosten van de voorgenomen havenverbetering dadelijk meer dan verdubbelen zal.

Eindelijk nog merkte men op, dat de uitvoering van werken in eigen beheer niet ieders werk is en werd, ook in het bevreemdende der bovenbedoelde aanvraag, aanleiding gevonden om versterking van het technisch personeel op Curaçao met een bekwamen uitvoerder, werkbaas of opzichter, bepaaldelijk voor de havenverbetering, eventueel ten laste der daarvoor uitgetrokken gelden, in overweging te geven.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs 11 Januari 1912.

VAN DER MAESEN DE SOMBREFF
HAFFMANS.
DE JONG.
ZIJLMA.
D'AUMALE VAN HARDENBROEK.

NASCHRIFT DER REDACTIE.

Hé! Daar hadden we heelemaal niet meer op de behandeling der Eerste Kamer gerekend!

Dit eindverslag brengt ons een ware verrassing. De Minister zal op de gestelde vragen, werkelijk niet van

Feuilleton.

TANGER ALS HANDELSSTAD.

Marokko blijft nog maar steeds de algemeene belangstelling in Europa gaande houden. Ondanks die algemeene belangstelling, behoort het voor de meeste menschen tot de onbekende landstreken en daarom kan het interesant zijn het een en ander betreffende dit land mede te deelen.

Over de stad Tanger, een der voornaamste steden van dit land der Mooren, geven de „Vragen van den Dag" volgende bijzonderheden:

Een smalle zeestraat van slechts 14 KM. breedte, ongeveer 2½ uur gaans, scheidt Europa van het Donkere Werelddeel, het vasteland van Afrika. Na een vaart van ongeveer drie uren van Algeciras of Gibraltar naar Tanger komt men uit de gewesten met Europeesche cultuur in eens in een land met zeer achterlijke toestanden. Schier nergens in ons halfrond heeft men zoo snel overgaande afwisseling van landschap en van menschelijke cultuurtrappen als uit Spanje naar Marokko.

Aan de Zuidkust van de zeeëngte van Gibraltar ligt de belangrijkste haven van Marokko, de zeestad Tanger, in 't Arabisch Tanpsja genoemd. Een naar het noorden geopende, breede bocht in den, als een stompe toren naar Europa uitstekenden noordelijken hoek van Afrika, vormt de Tangerbaai, die aan den westkant door kale kalkrotsen wordt begrensd en aldus een goede natuurlijke reede vormt. Aan de westkust van die reede, op een plek, welke door haar geografische ligging aan de nauwe verbindingsstraat tusschen twee economisch en staatkundig belangrijke zeeën als voorbestemd scheen, om op zijn minst op den wereldhandel van twee contingenten een grooten invloed uit te oefenen, en vanwaar ook een groote politieke invloed zou kunnen worden uitgeoefend, is de nederzetting Tanger ontstaan. Dat die stad niet tot de beteekenis is opgeklommen, waartoe de natuur haar had voorbestemd, is het gevolg van de historische conjunctuur in den loop der tijden.

Op deze plek werd in den ouden tijd reeds een nederzetting gevestigd, door de Romeinen Tingis genoemd, die onder keizer Claudius de hoofdstad van Tingitanië (West-Mauritanië) werd. Aan deze stad vielen in den loop der tijden de lotsverwisselingen ten deel van al de volken, die aan de straat van Gibraltar zich vestigden of over deze straat van werelddeel tot werelddeel trokken. De West-Gothen veroverden de stad in de 5e eeuw na Chr., de Arabieren maakten zich er meester van in de 8e eeuw, de Portugeezen in 1471. In 1602 werd de stad als huwelijksgeschenk der Infante Katharina door Portugal afgestaan aan Karel II van Engeland, doch wegens haar kostbaar onderhoud werd de stad in 1684 door Engeland prijs gegeven, waarna zij door de Mooren in bezit werd genomen. Sedert dien tijd is de stad staatkundig met Marokko verbonden gebleven, hoewel zij in 1844 nog door een Fransche vloot werd gebombardeerd.

Tanger is tegenwoordig een stad met ongeveer 30.000 inwoners, waarvan een derde gedeelte handeldrijvende Joden zijn, die zich echter, in zeden, kleeding en gewoonten bij de Europeanen trachten aan te sluiten. Verder leven hier ongeveer 2000 Europeanen en meer dan 1000 in het land geboren Spanjaarden, die eigenlijk niet als Europeanen kunnen worden aangemerkt.

De naam der nederzetting is afkomstig van den verder oostelijk wonenden, steeds onrustigen Herderstam der „Andsjera" waarnaar de inlander de stad ook „Tandsja" noemt: de schrijfwijze Tanger is van de Franschen overgenomen.

De stad Tanger is amphitheatergewijze gebouwd tegen de kalkrotsen aan de westkust der baai van Tanger. De groote, open bocht der reede biedt aan hier ankerende schepen slechts onvoldoende veiligheid. Wel is er voor niet langen tijd door de Duitsche firma Holzmann een haven gebouwd en een ongeveer 400 M. lange landingsbrug, maar beide zijn geheel onvoldoende voor het toenemend verkeer van deze plaats, waaraan ook de Nederlandsche schepen der Rotterdamsche Lloyd, der Maatschappij Nederland en van de Koninklijke Nederlandsche Stoomvaartmaatschappij deelnemen.

Als men van de aanlegplaats voorbij den haventoren, waar de tolbeambten van den Sjerif te Fez het oog laten gaan over alles, wat binnenkomt, scherp gecontroleerd door de beambten der Europeesche schuldeischers, de stad binnen gaat, grijnzen boven van het Moorsche muurwerk oude kanonnen uit de 17e en 18e eeuw en van verschillende afkomst, die evenwel alleen bij feestelijke gelegenheden nog dienst kunnen doen, den bezoeker tegen. Aan de Bab (poort) el Mersa ziet men reeds het bonte Oostersche leven voor zich; Joodsche, Moorsche en Spaansche kooplieden loopen druk sprekend door elkander; pakdragers, waterdragers en bootslieden bieden luide hun diensten aan, de muildieren en ezels bewegen zich door de menigte, beladen met koopwaren of kisten en koffers toebehoorende aan de vertegenwoordigers van alle natiën.

Even voorbij het tolkantoor begint de sterk stijgende hoofdstraat van Tanger, waarlangs het hoofdverkeer der stad plaats heeft. Links ziet men de Dsjama Kebira, de groote moskee, met stijlvol Moorsch portaal, en de Duitsche Orientbank; de straat verbreedt zich tot een plein, waar men drie Europeesche postkantoren vindt. Dit is de veelgeroemde, doch ook misprezen „Suk ed Dachl", de marktplaats door de Europeanen „Socco chicco" genoemd, een der merkwaardigste plaatsen van het bonte Marokko, en de eenige plek, waar het buitenlandsch karakter overheerscht. Europeesche gebouwen omringen het plein met talrijke drinkgelegenheden en de Europeanen — benevens zij, die daarvoor willen doorgaan — zoeken allen hier zooveel mogelijk een toevluchtsoord. Op welke wijze men dan ook door de stad trekt, altijd zal men den Socco op zijn minst eenmaal passeeren. Hier worden zaken gedaan, hier worden nieuwigheden aan de markt gebracht, kortom, hier culmineert het leven van Tanger. In de geheele oude wereld zullen waarschijnlijk slechts weinig plaatsen te noemen zijn, waar zich een meer gemengd en uit meer contrasteerende elementen samengesteld publiek te zamen bevindt. Op den Socco ziet men verloopen Spanjaarden, het schuim van Andalusië, dat in het eigen misdadig vaderland niet meer geduld werd en nu in de exotische

eenig belang ontbloot, eerst bij de publieke behandeling in de Kamer kunnen antwoorden, daar dit verslag een eindverslag is.

De Heeren *van andere zijde* schijnen nog maar niet te weten, dat Curaçao reeds sinds eeuwen een heele gewone haven bezit. Maar het doel van het nieuw ontwerp is juist om van die gewone haven een buitengewone te maken, een haven, welk zich aanpast aan de meer moderne eischen van het scheepvaartverkeer.

Maar neen! de Heeren *van andere zijde* hebben gelijk; zulk een haven is eigenlijk nog maar een heele gewone haven en in dien zin heeft Curaçao er nog geen.

Pensioen-regeling.

Het Stbl. No. 347 bevat een Kon. besluit van den 22sten November, strekkende om het pensioen-reglement, vastgesteld bij Kon. besluit van 16 Februari 1905 (Stbl. No. 74) met eenige verandering toepasselijk te verklaren op de militairen van de landmacht in West-Indië.

Deze veranderingen hebben hoofdzakelijk ten doel om den militairen die niet physiek geschikt zijn bevonden om in het Oost-Ind. Leger te worden opgenomen een beter pensioen te verzekeren.

Ter opheldering het volgende:

Het bij Koninklijk besluit van November 1848 No. 84 bepaalde pensioen voor de militairen in West-Indië na 20 West-Ind. dienstjaren is als volgt:

Sergeant majoor	Sergeant	Korporaal	Soldaat
f 420	380	320	280

Terwijl, voor Oost-Indië deze pensioenen bij denzelfden diensttijd bij Kon. besluit van 1905 waren bepaald voor:

Sergeant majoor	Sergeant	Korporaal	Soldaat
f 526	486	380	278

Deze pensioen en konden verhoogd worden na 25 jaren Oost-Ind. dienst respectievelijk tot f 626, f 581, f 430 en f 370 terwijl voor West-Indië het pensioen bij 20 of 25 jaren West-Ind. diensttijd hetzelfde bleef.

In 1910 werd de pensioenregeling van Oost-Indië toepasselijk verklaard voor West-Indië, doch de bepaling werd erbij gemaakt, dat bij re-engagement de militairen moeten over gaan bij het Oost-Indisch leger. Voor dezen overgang is een strengere keuring noodig. Zij die echter niet physiek geschikt waren bevonden voor Oost-Indië, maar wel voor West-Ind. dienst, vielen bij eventueele afkeuring onder de pensioenregeling van 1848 (zie boven).

Door den onderoffic. Juncker, die indertijd voor den O.I. dienst werd afgekeurd, doch geschikt werd bevonden voor W. Ind. dienst, werd bij de 2de Kamer een request ingediend. Dit had echter geen gewenscht resultaat.

In het afgeloopen jaar werd deze sergeant afgekeurd. Hij zond thans een request aan H.M. de Koningin, betwelk bovengenoemd besluit tot gevolg had.

Ten bewijze dat den militairen in W.-I. dienst door dit Kon. Besl. een beter pensioen wordt verzekerd, nog het volgende voorbeeld.

Een militair wordt afgekeurd na 18 jarigen diensttijd wegens lichaamsgebreken, waardoor hij altijd of tijdelijk niet in staat zal zijn om in zijn levensonderhoud te voorzien: Hij zou vroeger ontvangen volgens het Kon. besl. van 1848 als sergeant f 190.— en als soldaat f 140 pensioen zonder gratificatie.

Thans echter door de toepasselijk verklaring van het Kon. Besl. van 1905: als sergeant f 324 pensioen met f 100 gratificatie en als soldaat f 148 pensioen en f 60.— gratificatie.

De Surinamer.

AMERIKAANSCHE AUTOMOBIELEN
OP DE
WERELDMARKT.

In verband met het feit, dat ons publiek ook rechtstreeks betrokken is bij de Amerikaansche Automobiel-industrie, door de introductie der gewone en preferente aandeelen Studebaker Corporation en daar de export van industrieele artikelen naar de oude wereld een indruk geeft van het concurrentie-vermogen der Amerikaansche groot industrie, niettegenstaande den hoogen loonstandaard, die den kostprijs der artikelen verhoogt, wordt in „Humfeld's Financier" een intervieuw weergegeven, dat een vertegenwoordiger van een Amerikaansch blad had met den heer Alfred Reeves, van de U.S. Motor Co.

Met succes, aldus genoemde heer Reeves, heeft de Amerikaansche automobiel zich een plaats op de buitenlandsche markten weten te veroveren. Nadat wij ongeveer drie jaren geleden te Londen een bijkantoor hebben geopend, gaat de exporthandel van onze maatschappij snel vooruit. Dit bureau bedient als afzetgebied voor het artikel Engeland en geheel Europa, terwijl van uit de Unie de overige deelen der wereld worden bediend. Uit officieele gegevens kan worden berekend, dat de uitvoer van auto's uit de Vereenigde Staten over 1911 niet minder dan 20 millioen dollars zal bedragen, hetgeen beteekent, dat op de buitenlandsche markten 17.000 Amerikaansche auto's werden verkocht. Blijkens eene opgave der regeering werd in 1901 slechts ter waarde van 1 millioen dollars aan auto's uitgevoerd.

Dat de Amerikaansche auto's in het buitenland zoo'n goeden aftrek vinden, vindt waarschijnlijk zijn oorzaak in het feit, dat de Amerikaansche fabrikanten ook auto's tegen een billijken prijs fabriceeren, voor menschen met een matig inkomen. De Amerikaansche fabrikant is tot de conclusie gekomen, dat de automobiel een noodzakelijke behoefte is geworden, terwijl de Europeesche fabrikant daarentegen de auto als een luxe-artikel beschouwt. De buitenlandsche handelaren, met wie wij correspondentie voeren, wijzen in hunne brieven op de kortzichtigheid van de Europeesche fabrikanten, om niet genoeg rekening te houden met de stijgende vraag naar goedkoopere auto's. Deze vraag bestaat reeds lang; doch thans eerst beginnen de Europeesche fabrikanten aandacht aan dit feit te schenken, vroeger sloegen zij er geen acht op.

De Amerikaansche fabrikant heeft naar de diverse buitenlandsche markten bekwame vertegenwoordigers uitgezonden, die zich van het bestaan dezer behoefte overtuigd hebben, waarna de fabrikant zich er op toelegt om in deze behoefte te voorzien. Onze maatschappij zal in dit boekjaar, dat 30 Juni 1912 eindigt, niet minder dan 32.000 motorrijtuigen in hare fabrieken geconstrueerd hebben. Hieronder bevinden zich auto's van slechts $ 500 voor de kleine Liberty Brush, tot de Stoddard-Dayton-Knight Automobils, die $ 5000 kosten. Echter ongeveer 80 pct. van de auto's die wij fabriceeren, bestaat uit goedkoopere soorten, in den prijs van $1800 en ook lager. Deze soort auto's vinden een zeer aanzienlijken aftrek op de buitenlandsche markten.

Daar de arbeidsloonen in Europa veel lager zijn dan in de Unie, kunnen de Europeesche fabrikanten de auto's met geringere kosten construeeren; zij hebben zich echter niet in even groote mate toegelegd op de fabricage van goedkoopere auto's als hunne concurrenten in de Unie. De Amerikaansche fabrikant maakt er zijn werk van, tegen billijken prijs een wagen te leveren, die uitmunt door licht gewicht, tengevolge waarvan de kosten van onderhoud niet groot zijn, en die voorts de navolgende eigenschappen bezit: gemakkelijke bestuurbaarheid, voldoende capaciteit en groote duurzaamheid. De buitenlandsche fabrikanten, beweren, dat een goedkoope auto niet lang zal kunnen duren. Echter de feiten bewijzen het tegendeel, want blijkens de officieele opgaven van de regeering van den Staat Albany zijn thans in 1911 nog 762 auto's in gebruik van de 785 Maxwell auto's die in het boekjaar 1905-6 geregistreerd werden en welke uit onze fabrieken afkomstig zijn. Wanneer men dan nog in aanmerking neemt, dat van de 30 andere vele niet meer in Albany zijn, terwijl andere bovendien nog beschadigd werden door ongelukken, dan vormt deze opgave wel een doorslaand bewijs voor de duurzaamheid van onze goedkoope Maxwell auto's, waarvan de prijs varieert tusschen $ 750 en $ 1400.

Ook beweren de Europeesche fabrikanten, dat tengevolge van het groot aantal auto's die wij fabriceeren, deze niet met de noodige zorgvuldigheid geconstrueerd worden en niet voldoende beproefd zijn. Op onze fabrieken is een inspectie systeem ingevoerd, en hoewel de fabricage van auto's gemiddeld een veertigtal per dag bedraagt, worden deze— dank zij het voortreffelijke systeem — minstens even nauwkeurig beproefd als bij de kleine fabrieken, waar de machines met de hand gemaakt worden en die slechts vier à vijf auto's per dag afleveren. In Amerika is men van meening, dat de auto thans reeds lang niet meer eene luxe is, maar dat hij even onmisbaar is geworden voor onze samenleving, als alle andere vervoermiddelen.

RAPPORT

VERVOLG.

DE OOFTTEELT.

De alhier geteelde vruchten zijn uitsluitend voor de plaatselijke consumtie; slechts eene uiterst geringe hoeveelheid mispels wordt aan doortrekkende reizigers verkocht. Geen wonder dan ook, dat de algemeen heerschende malaise, die de koopkracht der bevolking reeds tot bijna haar minimum heeft gereduceerd, ook hier van invloed is.

Het geval is niet zeldzaam, dat naar de stad vervoerde vruchten in rottenden toestand teruggezonden worden naar de plantages. Opmerkelijker is dit, daar over het algemeen de boomgaarden voor eenige jaren veel te verduren hadden van de groote droogte, vele vruchtboomen stierven en de draagkracht der overgebleven boomen nog steeds te wenschen over laat. Velen zijn van meening, dat minder afzet voor ooft aan de meerdere productie door de nieuw aangelegde boomgaarden, vooral na den invoer der Amerikaansche windmolens, ook op enkele der door het Gouvernement afgegeven gronden, is toe te schrijven. De Commissie erkennende, dat dit ook zijn invloed heeft gehad, wijst echter op de vermeerdering van afzet, die gepaard moest gaan met vermeerdering der bevolking en ziet in de vermindering van afzet een veeg teeken van geleidelijken achteruitgang van den algemeenen economischen toestand van het eiland.

De Commissie betreurt ook hier te moeten wijzen op de menigvuldige diefstallen, waardoor planters zoozeer benadeeld worden. Ook zij die blijken geven met ondernemingsgeest bezield te zijn en op het beheer hunner zaken met orde te werk te gaan, zien zich verstoken van een groot deel van hunnen oogst, terwijl de politiemacht in de buitendistricten onvoldoende wordt geacht om misdrijven op te sporen

Sommige planters zien in het onsystematisch bouwen van dammetjes op de gouvernementsgronden op eenigszins verren afstand der bestaande boomgaarden, welke dammetjes met gouvernementssubsidie worden aangelegd, de oorzaak, dat de boomgaarden thans minder en minderwaardige vruchten geven. Zij schrijven dit toe aan het op hooger gelegen plaatsen tegenhouden van het water, dat in regenarme jaren anders naar de hofjes vloeide.

DE TUINBOUW.

De Curaçaosche oranjeschillen zijn. zooals reeds is gezegd, om hare voor de bereiding van Curaçao-likeur bij uitstek goede qualiteiten, soms zeer gezocht en haalde het artikel vroeger tot f 4,— per kilo. De cultuur van oranjeboomen werd toen op groote schaal beoefend en wierp groote winsten af, doch herhaalde aanmerkelijke dalingen in den prijs, die het artikel soms zoo goed als waardeloos maakten, hebben eene verwaarloozing dezer cultuur ten gevolge gehad. In de laatste jaren echter is deze weer door sommigen op genomen, of ze weer door sommigen opgenomen, ofschoon de groote prijsschommelingen eene systematische uitbreiding daarvan bemoeilijken.

Het gebruik der in de laatste jaren ingevoerde goedkoope Amerikaansche windmolens, door conservatieve planters en enkelen die zich in hunne berekeningen gedupeerd zien, gelaakt, doch door anderen, en met dezen is de overgroote meerderheid van hen die in den landbouw een bestaan zoeken, geprezen, heeft op den tuinbouw een heilzamen invloed gehad. De bouw van grassoorten, die eene rijke bevloeiing noodig hebben, zij het ook, dat die hier op kleine schaal geschiedt, zou van wege de hooge kosten, die een primitieve wijze van waterverspreiding met zich sleept, onmogelijk zijn geweest zonder dat meer moderne hulpmiddel. Het is met genoegen, dat in dezen tak van landbouw eene verbetering kan worden geconstateerd, waarin ook deel hebben enkele perceelen der door het Gouvernement afgegeven gronden.

DE GROENTENTEELT.

De groenteelt heeft nimmer op het eiland Curacao eene noemenswaardige hoogte kunnen bereiken. Herhaalde pogingen van planters, om, hetzij met betaalde arbeiders of voor gemeenschappelijke rekening met die arbeiders op eenigzins groote schaal daarvan profijt te trekken. zijn tot nu toe mislukt, zoodat die tak van landbouw alleen kan worden uitgeoefend door behoeftige arbeidersfamilies, als de man en kinderen voor het verbouwen van de groenten en de vrouw persoonlijk voor den verkoop zorgen. En zoo zelfs weet men van slechts weinige gezinnen, die daarin een geregeld doch schamel bestaan vinden. Ook hieruit blijkt de geringe koopkracht der Curacaosche bevolking, die niet op een rijk voorziene groentenmarkt bogen kan.

De Katoencultuur op Sint Eustatius.

VERVOLG.

Op de Brusselsche Tentoonstelling vielen aan de katoen van dit eiland 5 gouden medailles ten deel.

Uitgevoerd werd in het oogstjaar: 1908-9: 15534 K.G. zaadkatoen en 1078 K G. vezel; 1909-10: 2902,5 K.G. vezel.

De prijs per K.G. vezel was in 1908–9 fl 1.43 à fl 1.65; in 1909–10 fl 2.03½ à fl 2.42 voor de schoone en fl1.26½ à fl 1.43 voor de gevlekte.

Slechts een kleine hoeveelheid der schoone katoen ging voor fl 1.92½ à fl 1.98.

De zaaitijd der katoen valt in de periode einde Mei-einde September en wordt nader bepaald door de eerste de beste doordringende regenbui (van 25-50 m.M.). Heeft zich daarmee het regenseizoen ingezet, dan treft de plant het bijzonder.

Het land is tijdig in ruggen gelegd van pl.m. 1–1½ voet hoog, met de „hoe", een langsteligen hak met breed en lang „blad". Alle cultuur is tot heden op het eiland „hoe" en ruggencultuur.

De „hoe" zou gedeeltelijk zeer goed door den ploeg en andere werktuigen vervangen kunnen worden, doch men zal wel het best doen, zich aan den rug te houden, al zou de ligging van den grond vlaktecultuur toelaten, daar de rug beter den watertoevoer naar de plant regelt en gemakkelijker het onkruid, m.n. het nootjesgras (Cyperus rotundus) controleert en helpt onderhouden.

Naar overoud gebruik is de afstand der ruggen 4 voet, doch deze is wel voor goeden katoengrond te gering en moet tot 5 à 6 uitgebreid worden.

Heeft het land braak gelegen —het diende als zoodanig tot weigrond— dan is vooral het gras en onkruid neergeslagen en in rijen bijeen geschraapt. Hierover wordt dan de rug gestulpt.

In het andere geval wordt de oud. rug gebroken, in de voor gestort en opgehoogd tot een nieuwen rug.

Somtijds wordt —en dit is bij de yamcultuur regel— de voor met den voet der aanliggende ruggen nog omgewerkt.

Ligt de grond klaar om het katoenzaad te ontvangen, dan geeft men hem eerst tijd om af te koelen, wat te noodzakelijker is, naarmate de zon er langer op heeft staan branden en de eerste regen daarin een broeikast-atmosfeer ontwikkeld heeft.

Ten slotte worden de plantgaten op onderlingen afstand van 2-2½ voet gemaakt in het midden der voorzijde van den rug. Het jonge plantje komt dan meestal beschut te staan en later loopen de wortels minder kans door regen of door de grondbewerking bloot te geraken.

Hiermee is het werk van den mannelijken arbeider afgeloopen. Vrouwen en kinderen komen nu op het terrein.

Behoorlijk uitgezochte en in sublimaatoplossing gedrenkte zaden, 4–6 in getal, worden nu in elk plantgat gedaan en met een lichte schuifbeweging van den voet toegedekt.

Zij ontkiemen en ontspruiten vlug, meestal alle, zoodat opnieuw zaaien of inboeten in gewone omstandigheden vrij zelden noodig is. Verplanten heeft in zoo'n geval alleen goed gevolg, als de regen overvloedig valt en de dagen bewolkt zijn.

stad aan den overkant van de smalle zeestraat een toevlucht kwam zoeken; daar treft men welbespraakte, druk gesticuleerende Franschen aan, die hoog opgeven van de heldendaden, welke „la nation" of zij zelven volbrengen zullen, of van de op slecht-gewapende inboorlingen in de een of anderen uithoek van Marokko behaalde overwinningen; daar loopen of rijden Engelschen in onberispelijke kleedij, de onvermijdelijke pijp in den mond en een alle moderne talen radbrakenden Moor aan hun zijde; ook Duitsche toeristen, in den vreemde terstond te herkennen, vallen op in deze internationale menigte. En tusschen al deze vertegenwoordigers eener hooge cultuur, bewegen zich talrijke inboorlingen des lands in hun bonte kleederdrachten, in witte burnoes gekleede, deftige Mooren, wier bloedlooze gezichten door dunne baardjes omringd zijn, gaan rustig hun weg; tierende en scheldende ezeldrijvers voeren de zwaar beladen dieren onder oorverdoovend lawaai door de steile, bijna in het geheel niet geplaveide straat naar boven; tallooze leegloopers bieden den vreemdelingen op indringerige wijze ruwe gebruiksvoorwerpen des lands ten verkoop aan; walgelijk misvormde bedelaars roepen luide de Christelijke liefdadigheid in, daar de zakken der geloofsgenooten voor hen gesloten blijven. Voor de postkantoren en in de koffiehuizen heerscht den ganschen dag en tot laat in den nacht een drukte van belang, want daar zijn steeds personen aanwezig, die versche geruchten aangaande bloedige botsingen, die in het binnenland hebben plaats gehad, weten te verhalen.

Het diplomatieke corps, dat wegens de slechte Marokkaansche verkeerstoestanden niet aan het hof van den sultan, maar in Tanger verblijf houdt, verlaat des avonds de stad, om te genieten van een wandelrit op de Playa, de zandstrook, die zich ten Westen van de stad langs de zee uitstrekt. Op schoone avonden verschijnt daar ook de Pasja van Tanger, d.i. de vertegenwoordiger van den sultan, met groot gevolg van in fladderende mantels gehulde, op prachtige, rijk opgetuigde Berbersche paarden gezeten Arabieren. Al deze hoogwaardigheidsbekleeders houden verblijf op den Kasba, die zich hoog boven de stad verheft, waar dagelijks, vroeg in den morgen recht wordt gesproken en waar zich ook het weelderig ingerichte, sedert eeuwen echter reeds onbewoonde paleis van den sultan bevindt. De Kasba staat in verbinding met den 12 KM. Westwaarts, bij kaap Spartel zich verheffenden vuurtoren; de onkosten van den bouw werden gedragen door alle zeevarende mogendheden te zamen; alleen Marokko droeg er niets toe bij!

Als men het hoogste punt van de steile hoofdstraat bereikt heeft, strekt zich ter linkerzijde de drukke Suk el Barra uit. Dit is het groote marktplein, dat krioelt van allerlei soorten viervoeters en van Marokkanen in de grootst mogelijke verscheidenheid. Velen hebben levensmiddelen ter markt gebracht en bieden die ten verkoope aan; in lompen gekleede ezeldrijvers zoeken een vrachtje voor hun verwaarloosd uitziende dieren; handelaars voeren heftige gesprekken met afdingende klanten; kortom, hier vertoont zich de ware aard van het Marokkaansche volk, hier komt zijn wezen voor iederen toeschouwer duidelijk tot uiting.

Aan den voet van den heuvel, tegen wiens helling de stad is gebouwd, bevindt zich, gelegen in een prachtigen tuin met verwonderlijk weelderigen, tropischen plantengroei het Duitsche gezantschapsgebouw en daar tegenover, op de helling het in hoog geboomte verscholen verblijf van Duitschlands mededinger in den strijd om den grootsten invloed in het Marokkaansche land: Frankrijk. Van dit laatste gebouw uit wordt de openbare meening aangaande Marokko, die men er in Europa op na houdt, beheerscht. Zoovele malen er diplomatieke pressie moet worden uitgeoefend op het hof in Fez, worden er in de Tangersche Dépêche marocaine opzienbarende mededeelingen gedaan, die door de pers van Frankrijk, Duitschland en Engeland en Spanje gretig worden overgenomen.

Het is hier de plaats niet, om lang bij deze merkwaardige wijze van politiek voeren stil te staan, maar deze ééne opmerking mag toch in verband met het tevoren gezegde niet achterwege blijven, dat een bericht over Marokko, als het via Londen, Madrid of Tanger in de wereld komt, geheel of ten deele juist kan zijn, maar dat, als het uit Parijs afkomstig is, ongetwijfeld het tegengestelde waar is van wat medegedeeld wordt. Alle opzienbarende schrikmaren, die van tijd tot tijd in de Europeesche pers de ronde doen, zijn slechts met de grootst mogelijke omzichtigheid op te nemen, want nergens wordt zooveel gelogen als in landen, waar het verkeer alles te wenschen overlaat. Kleine geruchten behoeven slechts even te worden uitgestrooid, om, ontzettend aangedikt, als waar gebeurde feiten te worden bekend gemaakt. Alarmeerende couranten-berichten uit Marokko zijn bijna altijd politiek getint. Hier nestelt de roovende invloed van den Europeaan. Stuk voor stuk van het Marokkaansche vaderland valt ten offer aan de expansiepolitiek van de mogendheden; vreemde indringers, inplaats van zonen des lands, worden de leiders van handel en industrie.

Langs de gansche kust van Marokko is geen enkele scheepvaartlijn, die zich in handen van Marokkanen bevindt, is geen door inboorlingen gedreven groot handelshuis gevestigd, dat ook maar eenigermate tegen de kooplieden uit Duitschland en Engeland kan opwerken. Wie stil blijft staan, geraakt ten achter; ook Marokko ondervindt de werking dezer onverbiddelijke natuurwet aan den lijve. De laksheid van de leidende kringen onder de Mooren belet een ontwaking in het leven te roepen en den vreemden indringers op commercieel gebied het hoofd te bieden — heden niet en morgen nog veel minder. Want waar de Europeaan zich eenmaal heeft ingewerkt, daar krijgt men hem nooit meer vandaan; geen treffender voorbeeld dezer waarheid is in de Oostersche wereld te vinden dan dat hetwelk Tanger oplevert. Ontmoedigd wijkt het kind des lands hier voor den vreemde, wier geloof het zijne niet is, wier beschaving en wereldbeschouwing hij haat. In zijn eigen vaderland gevoelt de Marokkaan zich bedreigd, eerst slechts aan de kust, thans ook in 't binnenland. Tanger heeft hij reeds lang opgegeven, de stad, eenmaal zoo vermaard door haar gunstige ligging. Europa komt zijn beschaving brengen aan het oude Moorenvolk van Afrika's woestijnen.

De Residentiebode.

Een aardrups kan echter de jonge spruitjes leelijke parten spelen. Zoo spoedig mogelijk wordt nu overgegaan tot uitdunnen, latende hoogstens de twee beste plantjes staan.

Na één à twee weken doet men van deze het minst sterke verdwijnen. Onkruid is inmiddels opgekomen en de korst van den grond behoort losgemaakt te worden. De eenling wordt aangeaard met een schrapijzer, rug en voor verder met de „hoe” behakt. De meeste onkruid-planten worden daarbij gedood, sommigen moeten echter bepaaldelijk gewied en verbrand worden.

Dit behakken en wieden moet 3 tot 4 keer herhaald worden tot aan den tijd der eerste vruchtzetting en van rijken bloei.

Wordt vervolgd.

Brievenbus.

Aan onzen correspondent van Aruba.

Naar aanleiding van zijne correspondentie date 7 Januari, opgenomen in ons blad van 20 Januari heeft de Kapitein van de *Dreadnought* zich bij de redactie beklaagd:

In gemeld schrijven maakt onze Correspondent er den kapitein van de „Dreadnought” een verwijt van, dat hij „op engelsch-flegmatieke wijs middels op het dek zich te verlustigen (zat) in het dooreenwoelen zijner nog half zeezieke passagiers” en dat „er geen boot werd uitgelaten, geen behulpzame hand uitgestoken, geen pakje, niets (werd) afgeleverd aan wal”.

Daar zijn twee soorten van menschen, die in hun eischen ten opzichte van anderen de maat der redelijkheid overschrijden n.l. menschen die zelve overdreven hoffelijk zijn en aan iedereen hun diensten willen op dringen, en daarom hetzelfde van anderen meenen te mogen eischen, — en menschen die door hun overdreven eischen hun eigen gebrek aan hoffelijkheid bewimpelen willen. Tot welke soort onze Correspondent behoort, mag hij voor zich zelf uit maken.

In elk geval, het is zeker, dat zijn eischen ten opzichte van den kapitein der „Dreadnought” overdreven zijn. Want wat is het geval?

De „Dreadnought” ging uit met 25 passagiers aanboord. Hoewel gewaarschuwd door den kapitein, dat er slechts voor 12 slaapgelegenheid was, wilden toch allen mee.

En ziet, toen het schip in volle zee was, maakten die laatst aangekomen passagiers er den kapitein een verwijt van, dat ze geen gelegenheid hadden om te rusten.

Ieder begrijpt de onredelijkheid van dit verwijt.

Toen kwam de „Dreadnought” op Aruba aan, en kon van wege den te sterken stroom niet aan de steiger gaan ankeren. En de kapitein blijft zitten wachten, dat er van wal gelegenheid zou komen om passagiers en lading aan land te brengen. Dat is zijn volle recht, en niemand, die eenigszins met het havenbedrijf op de hoogte is, kan er hem een verwijt van maken.

Doch er is meer, ook het verwijt van onhoffelijkheid treft hem evenmin. Want als men bedenkt, dat aangeboden diensten zoo zelden aangenaam zijn, zal men bezwaarlijk kunnen vergen, dat de kapitein ook ongevraagd, zooals hier het geval was, iedereen achter na loopt om hem zijn sloep aan te bieden. Men moet van een hoffelijk verleende gunst geen recht willen maken, waarop men ook ongevraagd aanspraak meent te hebben. De bekende hoffelijk — en gedienstigheid van den kapitein der „Dreadnought” staat er ons borg voor dat hij een beleefd gevraagde gunst niet zou geweigerd hebben.

Het verwijt van „overmatig hooge prijzen” vragen treft al evenmin den kapitein, maar alleen de lossers van Aruba zelf, die blijde waren eens een goeden slag te kunnen slaan.

Elk redelijk denkend mensch zal het dus met ons eens zijn, dat de kapitein der „Dreadnought” in deze heer correct en billijk gehandeld heeft.

Ik hou van vooruitgang en begroet de „draadlooze” als een der schoonste overwinningen van den menschelijken geest. Maar men moet dien vooruitgang niet te ver drijven en voortaan alles „draadloos” willen afhandelen. Door al onze eischen moet steeds loopen de gouden „draad” der redelijkheid.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE heeft al de Pastoors en Rectoren der verschillende parochies en openbare kapellen op Curaçao, Aruba en Bonaire gelast Maandag a.s. een H. Mis op te dragen tot het verkrijgen van den zoo zeer verlangden regen. Na deze gezongen H. Mis op Maandag a.s. zal de Litanie van Alleheiligen worden gebeden en gedurende de acht volgende dagen na iedere H. Mis de Litanie van den H. Maagd. Hopen wij, dat dit algemeen gebed verhooring vinde.

***

Dinsdag a.s. zal de Apostolisch Vicaris het H. Sacrament des Vormsels toedienen in de Parochie van Pietermaai.

Ook Donderdag a.s. is Z.D.H. afwezig wegens een reis naar de Benedendistricten.

***

Mevrouw de Wed. DILIA P. WEEBER, Colombiaansche van geboorte, maar door haar lang verblijf op Curaçao ook hier bekend, heeft op Nieuwjaarsdag te Salamanca in het klooster van de H. Ursula het religieuze kleed aangenomen der Zusters van de Annunciatie.

H. M. de Koningin.

In verband met de te 's Gravenhage in omloop zijnde berichten in zake de teleurstelling eener hoopvolle verwachting in de Koninklijke familie, meldt men nog aan de „Tel.” het volgende:

Inderdaad bestond er eenige aanleiding tot het verspreiden van de 17 Januari gepubliceerde geruchten, doordat Prins Hendrik op 16 Januari 's avonds laat onverwachts in de residentie terugkeerde, terwijl middewijl H. M de Koningin-Moeder laat in den nacht naar het paleis in het Noordeinde werd geroepen, alwaar zich reeds dr. Roessingh en later ook prof. Kouwer bevonden.

Reeds verscheidene dagen voelde H. M. zich minder goed. Dinsdagavond 16 Jan. achtte H. M.'s omgeving het raadzaam, Z. K. H. Prins Hendrik te waarschuwen, terwijl inderdaad van Dinsdag op Woensdagnacht H. M. vrij ernstig ongesteld bleek te zijn. De ongewone drukte van het af- en aanrijden, het voortdurend aanwezig zijn van H. M. de Koningin-moeder, benevens der genoemde medici ten paleize, waren een voldoende aanleiding dat men zich in de residentie ongerust maakte, met tot resultaat het gisteren alom met teleurstelling vernomen gerucht.

Gisterenavond deelde men ons echter mede, dat, alhoewel H. M. de Koningin inderdaad, zij het dan ook niet ernstig, ongesteld is, er kans bestaat, dat men in de hoopvolle verwachting niet teleurgesteld zal behoeven te worden. Prof. Kouwer en zeer waarschijnlijk ook dr. Roessingh waren voornemens ook desen nacht ten paleize te verblijven.”

Bovenstaand bericht lazen wij in het Avondblad van De Maasbode van 18 Januari. Het telegram, 23 Januari door het *Boletin Comercial* gepubliceerd, en door ons overgenomen, laat dus geen twijfel meer over, dat werkelijk de teleurstelling, die men vreesde, helaas ook gevolgd is.

El Imparcial.

Deze geachte Collega is gelukkig weer verschenen, thans onder tijdelijke redactie van den Heeren A. D, CAPRILES en E. R. MORENO BRANDAO, die wij hartelijk welkom heeten. Het nummer van Dinsdag was een rouwnummer, gewijd aan de droeve nagedachtenis van den uitstekenden redacteur H. M. PENSO; het tweede nummer, dat van gisteren, bevat een zeer goed geschreven hoofdartikel, *En Pro de la Prensa* waarmede wij ten volle sympathiseeren. Aan den schrijver, den Heer E. R. MORENO BRANDO, onze hulde en collegialen groet.

Gedecoreerd.

Aan den korporaal BREUSSERS is het eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven met de gesp *Flores 1907–1908* uitgereikt, terwijl aan den Kapitein VAN BAAK en de fusiliers VAN LAMOEN en HEMPENIUS de bij dat eereteeken behoorende gespen zijn toegekend; de twee eerste met het opschrift Kleine Soenda-eilanden *1905–1909*, de laatste met *Atjeh 1906–1910*.

***

De Heer ARTURO DELVALLE is door de President van Venezuela begiftigd met het Borstbeeld van den Bevrijder, 4de klasse.

Aan alle gedecoreerden onze gelukwenschen.

Hooge Gasten.

De nieuwe Amerikaansche Gezant voor Venezuela is Donderdag, in gezelschap zijner Echtgenoote en van zijn Secretaris hier per *Caracas* aangekomen. De Amerikaansche Consul stelde de hooge Gasten aan den Gouverneur voor bij hun bezoek aan onzen eersten Magistraat, die des namiddags vergezeld van zijn adjudant hen uitgeleide deed aan boord.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen.

Van de firma WINKEL & ZONEN eenige reclame-artikelen van de sigaren *Justus van Maurik*.

Van de Heeren EDWARDS, HENRIQUEZ & Co een exemplaar der *Hamburg-American Gazette* met mooie kiekjes van Jamaica.

Spoedig hopen we, dat door de verbetering onzer haven ook Curaçao weer kan worden opgenomen in het plan der winterexcursies voor de touristenbooten.

Koloniale Raad.

In de zitting van Donderdag wijdde de Voorzitter eenige woorden van waardeering aan de nagedachtenis van het overleden Lid H. M. PENSO, welke woorden door de Leden staande werden aangehoord.

Als eerste candidaat voor de vacature PENSO werd gekozen de Heer E. M. PENSO en als tweede de Heer D. A. CORREA.

Door den Voorzitter werd medegedeeld een schrijven van den Gouverneur, waarbij aan den Raad ter inzage werd aangeboden een missive van den Minister van Koloniën aan den Gouverneur naar aanleiding van het door Z.H.E.G.'s uitgebracht advies op het rapport van de com missie van het groot landbouwbedrijf in de kolonie.

Het advies van den Gouverneur is ter Secretarie neergelegd ter inzage van de Leden.

Onze financien.

Het vierde kwartaal is voor het inkomen der belastingen zeer gunstig geweest. Op alle eilanden werd aanmerkelijk meer ontvangen dan in het laatste kwartaal van 1910.

De opgave der inkomsten van onderscheiden aard blijft echter ver beneden verleden jaar. Doch dit is toe te schrijven aan het feit, dat verschillende gelden nog niet zijn ingekomen en dus nog niet geboekt konden worden.

Curaçaosche Weerbaarheid.

Onder commando van den Luitenant-commandant C. N. WINKEL hield dit korps Zaterdagavond een veldoefening.

Te watergelaten.

De Heer RÉNÉ HELLMUND is een bekend scheepsbouwer onder ons. Onder zijn bekwame leidig werd aan de werf der *Curaçaosche Handelmaatschappij* een mooie goelet gebouwd, welke Woensdagmiddag *Carlota* werd gedoopt en te water gelaten

Marktbericht

van den

Curacaoschen Handelsbond.

Van 26 Januari 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K.G......................	„	0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G........................	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G............	„	1.20
WOL per K.G..............................	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G.................	„	0.02
RECINUS–ZAAD per K.G............	„	0.05

STROOHOEDEN (hipijapa):

Kwaliteit	No. 1	per dozijn		„ 4.12½
„	„ 1 (gebleekt)	„ „		„ 4,25
„	„ 2	„ „	....	„ 5.—
„	„ 3	„ „	....	„ 9,50
„	„ 3	„ „	....	„ 9.65
„	„ 4	„ „	....	„ 6.50
„	„ 5	„ „	(OLA)	„ —
„	„ 6	„ „	....	„ 11,—
„	„ 7	„ „	....	„ 9—
„	„ 8	„ „	(OLA)	„ 12.50
„	„ 9	„ „	....	„ 12.50
„	„ 10	„ „	(OLA)	„ 14.—
„	„ 11	„ „	....	„ 13.50
„	„ 12	„ „	(OLA)	„ 16—
„	„ 13	„ „	....	„ 17.—
„	„ 14	„ „	(OLA)	„ —
„	„ 15	„ „	....	„ 18.—

STROOHOEDEN (latal):

Kwaliteit	X	per dozijn	....	f 1.62½
„	XX	„ „	....	„ —
„	XXX	„ „	....	„ —

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa) in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1 van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 3,25
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f 4.50

N.B. Kwaliteit No. 1 en 1 gebleekt stegen ieder 12½ cts in prijs, No. 2 werd 25 cts hooger. De latal-hoeden Kwaliteit X staan genoteerd voor f 1.62½ per dozijn.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

102 ratten
55 muizen.

Openbare Werken.

Bij resolutie van den minister van Koloniën is J. J. Klaverstein, opzichter van den Rijkswaterstaat der vierde klasse te IJsselmonde, ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao, ten einde gedurende zijn verloftijd van drie jaren te worden belast met de waarneming van het ambt van opzichter bij het Departement van Openbare Werken in die Kolonie.

Genoemd ambtenaar is verleden week in gezelschap van zijn Echtgenoote per *Prins Maurits* hier aangekomen. Hartelijk Welkom!

Muziekuitvoering.

Zondagavond ten 7.30 ure aan de Overzijde.

PROGRAMMA:

1. Waldmere	Marche		F. Losey
2. Milanesse	Ouverture		J. Baumann
3. Die Hydropaten	Walzer		J. Gung'l
4. Potpourri di Trovatore			G. Verdi
5. Manhatten Beach	Marche		J. Sousa
6. Selection Ernana	1e uitv.		G. Verdi.
7. Der Messias Halleluya chor		1e uitv.	G. Handel
8. Impromptu	Danza		Miranda

Met dit mooie program, waaronder twee nieuwe stukken, doet de Militaire Kapel weder hare intrede binnen onze kolommen. Wij heeten onze oude vrienden hartelijk welkom en hopen op een getrouw bezoek.

Van onzen kant zal het niet aan belangstelling ontbreken. Onze vriendschap en onderlinge waardeering dateert van ouds.

Officieele berichten.

J. BRANDS SCHOTBORGH is benoemd tot geemployeerde en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie.

Aan den deurwaarder-cipier op St. Eustatius E. H. PANDT is tot verder herstel van gezondheid, 9 maanden verlofsverlenging verleend.

Het door den Gezaghebber van Saba den heer F. A. SIMMONS, leider van den zeevaartcursus op Saba, tot herstel van gezondheid, verleend verlof van eene maand is door den Gouverneur goedgekeurd en aan hem is eene verlofsverlenging van 2 maanden verleend.

Aan den heer C. P. DE HASETH, Ontvanger enz. op Aruba is om gewichtige redenen, eene maand verlofsverlenging verleend.

De heer J. J. KLAVERSTEYN, opsichter van den Rijkswaterstaat der vierde klasse met verlof, is tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van opzichter bij het Departement van Openbare Werken op Curaçao.

Aan den heer D. I. QUERIDO, Predikant bij de Nederlandsch Portugeesch Israëlitische Gemeente alhier, is tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Mej. OLIVE H. SIMMONS is, tijdelijk benoemd tot onderwijzeres voor nuttige handwerken aan de openbare lagere school te Bottom op Saba.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, K. W. VAN EPS, is tot verder herstel van gezondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

Aan Mevrouw HENRIETTE DINZEY, geboren ANSLIJN is op haar verzoek eervol ontslag verleend als onderwijzeres voor nuttige handwerken aan de openbare school te Koolbaai op St. Martin N.G.

Aan den kommies der belastingen te water op Bonaire, H. B. Vos, is om gewichtige redenen 14 dagen verlof verleend.

Aan den heer J. MORGAN GRIFFITH, geneeskundige bij den gouvernements geneeskundige dienst in de kolonie Curaçao, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Hamburgsche Marktberichten

van het Succursaal der firma

MULLER, W. DEITCHZWEIG.

Aloe. Gedurende de maand December werd het grootste gedeelte van den voorraad verkocht tegen 65 Mark de 100 Kilo, welken prijs wij echter niet hebben willen aannemen.

Op het oogenblik zijn wij de eenigste importeurs te Hamburg die nog in het bezit zijn van een belangrijke hoeveelheid, en ofschoon de markt stijgende is tot 70 M. de 100 K. hebben wij onzen voorraad nog vastgehouden in de hoop er later nog betere prijzen voor te maken.

Caret. De markt blijft vast op 24—32½ M. het ½ Kilo.

Dividivi. Gedurende December was de invoer zeer gering en bedroeg slechts ± 375 ton, waarvan de helft per stoomboot, de andere helft per zeilschip aankwam. Deze laatste helft werd reeds voor aankomst verkocht.

Gedurende 1912 werd aangevoerd in het geheel 18500 ton, tegen 13500 in 1910 en 13000 in 1909, zoodat de invoer van dit artikel binnen 2 jaar tijds met 40% is toegenomen.

Men begrijpt, dat om deze reden de prijzen voortdurend moesten dalen, en daar wij het nieuwe jaar intreden, terwijl nog een zeer groote hoeveelheid onverkochte dividivi voorhanden is, mag de toekomst voor dit artikel niet rooskleurig genoemd worden. Alleen in het geval, dat in

de eerste tijden kleine hoeveelheden worden aangevoerd,* en de looiers meer belangstelling toonen voor het artikel, kan op eenige stijging in den prijs gehoopt worden. Nimmer mag echter uit het oog worverloren, dat vele kunstlooistoffen een zeer groote concurrent zijn voor de dividivi.

Op het oogenblik staat de dividivi genoteerd:

Van Curaçao en Bonaire	7—9½M.
Voor eerste qualiteit tot	10M.
Van Sabanilla	7—7½M.
Voor eerste qualiteit tot	7½ à 8M.
Van Coro	7— 8M.
Van Puerto Cabello	7— 8M.
Van Maracaibo (per zeilschip aangebracht)	7.50 M.
Van Maracaibo (per stoomschip	7,50—8M.
Van Riohacha (per zeilsch)	6,50—7M.
„ „ stoomsch.	7—7,50M.
Voor Eerste qualiteit	7,50—7½M.

* Zou het soms ook overweging verdienen, dat de kooplieden vooreerst hun dividivi nog wat vasthielden en bij kleine hoeveelheden, nadat de prijs gestegen is, weer verzonden?

De *Curaçaosche Handelsbond* kan hier nuttig werk verrichten.

Red. Amigoe

Volgens opgave van het huis Cuno Hering was er op 5 Januari 1912 nog ± 5000 Ton aanwezig, waarvan 2850 Ton zich nog steeds in de eerste hand bevindt, terwijl de rest in de tweede hand is overgegaan. Beide partijen zijn nog onverkocht.

Cuno Hering is daarom van meening, dat een stijging der prijzen aanstaande is, maar volle zekerheid kan daaromtrent niet worden gegeven. Alles hangt af van den kooplust der looiers.

Volgens opgave van het laatsgenoemde handelshuis blijft de markt der huiden onveranderd. Droge, zware huiden worden onmiddelijk verkocht, de lichtere vinden weinig aftrek, gezouten droge huiden in het geheel niet.

De houtmarkt echter is zeer levendig; er worden goede prijzen geboden. Het belooft voor dit artikel een goed jaar te worden.

Landbouw-Maatschappij.

Donderdag-avond ten 8 uur had op de bovenzaal van de Club „De Gezelligheid" de uitgestelde jaarvergadering plaats van de Landbouw-Maatschappij.

De bijeenkomst was als naar gewoonte slechts matig bezocht. Tot de aanwezigen behoorden ook de Heer Gouverneur met zijn adjudant, de 1ste luit. H. P. Pieper.

Na voorlezing en goedkeuring der notulen der vorige vergadering kwam het eerst aan de beurt de verkiezing van een nieuw bestuurslid in plaats van den Heer L. Heldewier Vignon, die ontslag had genomen. De Voorzitter de Heer H. Chapman bracht met een kort woord in herinnering, dat de Heer Heldewier van de oprichting der My. bestuurslid en thesaurier was geweest en steeds vol belangstelling voor den bloei van de My. werkzaam, zijn beste kracht aan haar gewijd had.

Het voorstel van het Bestuur was daarom den Heer Heldewier tot eerelid van de My. te benoemen, hetgeen met algemeene stemmen werd aangenomen. Een ander voorstel van den Heer R. de Lannoy om den Heer Heldewier als een hulde der leden een souvenir aan te bieden, werd aangehouden tot de volgende vergadering, als zijnde te voren de leden van dit plan niet verwittigd.

Als nieuw bestuurslid beval de Voorzitter aan den Heer W. v. der Linde Schotborgh, die met algemeene stemmen gekozen werd en later bij zijn komst ter vergadering door den Voorzitter van zijn verkiezing in kennis gesteld en daartoe uitgenoodigd, terstond aan de bestuurstafel plaats nam.

De rekening en verantwoording over het afgeloopen jaar waren door de daartoe benoemde Commissie in orde bevonden en goedgekeurd.

De Secretaris de Heer G. B. Dussel, toonde den Vergadering twee pakken sisalvezel, geoogst van het stuk grond van *Mundo-nobo*.

Algemeen werd deze vezel om zijn groote lengte (van ruim 1½ M) en zijn blankheid bewonderd. De aanplant van sisal op *Mundo-nobo* dateert van het einde van 1907, toen 1900 plantjes werden uitgeplant. Van deze werd in het vorig jaar de eerste oogst verkregen nl. 860 KG. vezel ter waarde van 240 gld. Het resultaat hiermede bereikt is zoo gunstig mogelijk.

Van deze 1900 plantjes en van 1000 anderen van latere dagteekening werden het vorige jaar 20.000 jonge uitloopers ontnomen en op Malpais voor rekening van de *Eerste Curaçaosche Sisal-onderneming* uitgeplant.

Verder waren ter tafel verschillenden monsters boonen en erwten, waarmede in den proeftuin van *Cas Chikitoe* zeer gunstige resultaten werden verkregen en die vooral door hun buitengewoon hoogiwit— en vetgehalte alle aanbeveling verdienen.

De Heer Dussel deelde verder nog mede, dat nu getracht zal worden van de pita-aanplant op *Welbedacht*, vroeger van den Heer Sem Henriquez, thans eigendom van het Gouvernement, eenig meer profijt te trekken. Ook van de *Sansiviera*, een vezelplant, waarvan wij het vorig jaar in ons blad uitvoerig het nut en de voordeelen hebben aangetoond, staat thans op *Cas Chiquito* een hoeveelheid uitgeplant en groeit goed.

Een prachtig soort veevoeder *alfalfa*, (luzern–klaver) waarvan een partijtje ter tafel aanwezig was, werd bijzonder den heeren planters aanbevolen, omdat het gemakkelijk groeit, zeer diepe wortels schiet en eenmaal goed ontwikkeld, zeer goed tegen droogte bestand is.

Hierna bracht het bestuurslid de Heer Haim Cohen Henriquez een kort verslag uit over zijn reis naar Porto Rico, waaruit bleek, dat —behalve voor de strooboeden-industrie, het hoofddoel van zijn reis,— de Heer H. zich daar eveneens geïnteresseerd had voor tal van andere belangen der My. nl. voor de ziekte der sisalplanten, voor de beste rassen ter verbetering van onzen veestapel. Ook jonge plantjes van sisal en pita, zaden van Australische grassoorten, uitnemend geschikt voor ons klimaat, waren door ZEd. meegebracht, en vooral trok de aandacht de katoenvezel van een nieuw soort katoenboom, en die door prachtige, lang blanke vezel, hoogen prijs, gemakkelijke oogst en bewerking voor onze kolonie geschikt schijnt. In ons volgend nummer zullen wij over dezen katoensoort meer bijzonderheden meedeelen, die ons werkelijk van groot belang voorkomen.

Alanu volgde nog een kleine discussie over de strooboeden-industrie, waaraan verschillende leden deelnamen, waarbij tal van nuttige wenken gegeven werden, die in den loop van dit jaar zooveel mogelijk zullen opgevolgd worden.

Na een woord van dank van den Voorzitter aan den Gouverneur en overige aanwezigen, werd de vergadering gesloten.

Buitenland.

De voorgeschiedenis van den oorlog.

Het socialistische blad *Avanti* bevat een artikel over de voorgeschiedenis van den oorlog met Turkije.

In Augustus van het vorige jaar, zoo zegt het blad, was de Banco di Roma van plan, haar filialen in Tripolis en Barka, die met verlies werkten, aan een Duitsche financieele combinatie over te doen. Zoodra de Engelsche regeering hiervan mededeeling ontving, verklaarde zij te Rome, dat zij in geen geval zou toelaten, dat Duitschland op de een of andere wijze zich aan de Middellandsche Zee zou vestigen. Ten slotte stelde Engeland de Italiaansche regeering voor de keus, òf zelf Tripolis te bezetten, òf zich er op voor te bereiden, dat Engeland dit onder een of andere voorwendsel zou doen.

Gedurende de wisseling van nota's tusschen de beide regeeringen, begon in Italië de persveldtocht tegen Turkije, waarbij ten slotte onverbloemd op de bezetting van Tripolis werd aangedrongen. Dit gaf den doorslag.

Giliotti zag zijn regeering bedreigd en besloot tot het zenden van een expeditie naar Tripolis.

Het blad zegt dat het uit vertrouwbare bron put.

De Italiaansche vliegeniers, die onlangs van uit hun observatie-post in de lucht, den opmarsch der Turken en Arabieren constateerden, hebben het toch bij het rechte eind gehad.

Thans komen van alle kanten de berichten in, dat de Turksch - Arabische strijdmacht op Aïn-Zara aanrukt.

Reeds heeft een voorposten-gevecht plaats gehad, waarbij de aanvallende beweging der Turken door het artillerie-vuur der Italianen werd gestuit.

De correspondent te Rome van de „Voss. Zeit" weet aan zijn blad te vertellen, dat in 't algemeen de stemming in Italië voor den vrede niet ongunstig is. Voor alles dient echter Tripoli onvoorwaardelijk aan Italië te worden afgestaan, en behoort Turkije den eersten stap tot de vrede te doen.

Sedert begin November heeft de Italiaansche regeering geen contact meer gehad met de groote mogendheden in zake van vrede. Evenmin weet de regeering iets van de plannen der mogendheden om de Porte te bewegen, vredes-onderhandelingen met Italië aan te knoopen.

Wat er ook van zij, in de Turksche Kamer heeft zich 5 Januari een officiëele stem laten hooren, waaruit absoluut geen vrede klinkt. De Minister van Onderwijs verklaarde pertinent voor onwaar de geruchten, als zou de regeering de ontbinding der Kamer wenschen, om vrede te sluiten. Geen duim breed van onzen grond zullen wij afstaan. Dat klinkt even fier, maar o. i. even overmoedig als de bewering van een der Fransche staatslieden, toen de oorlog van 1870|71 op zijn einde liep: „geen steen van onze vestingen, geen stukje van onzen grond!"

Tegenover de verzekering van den Minister van Onderwijs, —het komt ons vreemd voor dat deze titularis zich daarover in de Kamer warm maakte en niet de Minister van Buitenlandsche Zaken of van oorlog— staat een belangrijk communiqué van den Romeinschen correspondent van het „Berl. Tagebl.". Volgens dezen persman zou de vrede niet lang meer uitblijven. Vermoedelijk zouden de onderhandelingen met een wapenstilstand beginnen, in elk geval zou de oorlog niet tot het voorjaar duren.

Zelfs moeten de Turksche bladen een duidelijken wenk hebben ontvangen, hunne invectieven tegen Italië te staken en de politieke opinie op het sluiten van den vrede voor te bereiden.

Alle staatsambtenaren zouden een totstandkoming van den vrede toejuichen om een financieele crisis te vermijden, die vooral voor de belangen der pensionnaires aan de staatsruif noodlottig zou worden.

Maar de berichten van den correspondent van het „Berl. Tagebl." kloppen niet met die van zijn collega van de „Franf. Zeit.". Deze te Weenen resideerende journalist verklaart, dat niets wijst op een spoedige overeenkomst tusschen de oorlogvoerende mogendheden.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 3 FEBR.—17 FEBR.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	8 Februari	New-York	3 Februari	Maracaibo
Zulia	„	8 „	Maracaibo	8 „	New-York
Caracas	Furst	8 „	New-York	8 „	La Guayra
Caracas	„	13 „	La Guayra	14 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	17 „	New-York	17 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	5 Febr	Maracaibo	5 „	La Guayra
Merida	„	7 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Merida	„	14 „	Maracaibo	19 „	La Guayra
Prins Maurits	P Koningstein	3 „	Amsterdam	4 „	New-York
Pr. Willem III	J P v d Borden	11 „	New-York	12 „	Amsterdam
Prins d. Nederl.	J C Metus	17 „	Amsterdam	18 „	New-York
Citta di Milano	F Ferraro	2 Febr	Colon	2 Febr	Genova
Virginia	H Leitner	10 „	Hamburg	10 „	Pto. Rico
Schwarzburg	H Boltzen	12 „	Pto Colombia	14 „	Hamburg
Aguila	Anderson	4 „	New Port News	9 „	Cuba
Rossum	Teenstra	3 „	Para	3 „	Aruba
Alexandrian	Ried	6 „	Liverpool	6 „	Pto Cabello
Chancellor	Kearne	14 ó 15	Liverpool	14 ó 15	Sta Marta
Sicilia	W Spangenberg	15 „	Hamburg	15 „	Pto Colombia
Montserrat	Garriga	16 „	Colón	15 „	Barcelona

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Carm Florita V	8 Februari	La Guayra	*Virginia H*	5 Febr.	Vela de Coro
Hungaria H	3 „	Bonaire	*Maria H*	6 „	Maracaibo
Perla de Ozama	4 „	S Domingo	*Dreadnought H*	7 „	Aruba
Yane V	4 „	Maracaibo	*Gaviota H*	7 „	Maracaibo
Viuda Alegre D	6 „	St Domingo	*Perla de Ozama*	9 „	Sto Domingo
Frieda H	7 „	Maracaibo	*Yane V*	6 „	Maracaibo
Hirondelle H	7 „	Maracaibo	*Hungaria H*	6 „	Bonaire
Diana V	7 „	Maracaibo	*Dreadnought H*	10 „	Aruba
Virginia H	8 „	Vela de Coro	*Frieda*	10 „	Maracaibo
Estr del Mar V	10 „	Guanta			

8 Febr. is H. M. ZEELAND hier teruggekeerd van de Bov. Eil. via Bonaire.
8 Februari is het Engelsch S S RADIANCE vertrokken naar Cuba.

Drukker:
B. L. BOGAERS.